

др Мирча МАРАН, научни сарадник, професор историје запослен на Високој струковној васпитачкој и медицинској школи у Вршцу. Дипломирао је на Одсеку за историју Филозофског факултета у Новом Саду, после чега ради као професор историје у Гимназији „Борислав Петров Браца“ у Вршцу. Постдипломске студије похађа на Филозофском факултету у Новом Саду, које завршава 2003, одбраном магистарске тезе под насловом „Културни развој Румуна у Банату 1918-1941“. У периоду 2003-2007. ради и као предавач-сарадник на Одсеку за румунистику Филозофског факултета у Новом Саду, за предмете *Историја румунског народа* и *Основи балканологије*. Године 2007. прелази на Високу школу струковних студија за образовање васпитача у Вршцу, у којој је и данас запослен као професор за предмете *Историја цивилизације*, *Европски контекст националних култура*, *Интеркултурализам у европском контексту*, *Историја предшколског образовања и Историја здравства*, као и на мастер студијама у оквиру исте установе, за предмете *Културно наслеђе и предшколско дете* и *Историја и предшколско дете*.

Докторску дисертацију је одбранио 2008. на Одсеку за историју Филозофског факултету у Новом Саду, са радом „Културне прилике код Румуна у Банату 1945-1952“. Објављује историјске студије у стручним и научним часописима код нас и у иностранству, а истовремено сарађује и са бројним научним, културним и образовним установама, међу којима Матица српска из Новог Сада (члан-сарадник), Балканолошки институт Српске академије наука и уметности у Београду, Институт за педагошка истраживања у Београду, Завод за уџбенике и наставна средства, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања из Београда, Радио-телевизија Војводине, Завод за културу војвођанских Румуна, Друштво за румунски језик из Војводине, Историјски архив у Панчеву, Културни центар Панчево, Градски музеј Вршац, Градска библиотека Вршац и др. Укључен је у бројне домаће и међународне пројекте, учесник је бројних научних скупова, округлих столова и семинара у Србији, Румунији, Аустрији, Немачкој, Словенији, Холандији, Малти, Шпанији, Пољској, Мађарској и Италији. Сарадник је на *Српском биографском речнику* (Матица српска, Нови Сад) и *Енциклопедији српског народа* (Завод за уџбенике, Београд). До сада је објавио преко 20 монографија, а као коаутор је учествовао у елаборацији још неколико монографија. Истовремено је објавио преко 145 научних и стручних радова, студија и других прилога из области историје, антропологије, педагогије и других наука.

Звање научног сарадника стекао је 2018, а 2019. постаје овлашћени судски преводилац за румунски језик.

Члан је Удружења за балканску историју (Balkan History Association) из Букурешта, Удружења *Euroclio* за Румунију, Удружења новинара Србије и других удружења, а истовремено је и председник удружења Центар за банатске студије из Вршца, од 2014. Превео је са српског на румунски језик (или обратно) већи број монографија, уџбеника, научних и стручних радова, коаутор је Српско-румунског речника (Зрењанин, 2011). Добитник је награде „Култура без граница“ на Међународном сајму књига у Клужу –

Румунија, 2015. и 2018. године, као и награде Андреј Мурешан за допринос развоју историографије за 2018. годину.

Члан је уредништва више научних и стручних часописа: Истраживања у педагогији (Вршац), Годишњак Завода за културу Румуна у Војводини (Зрењанин), *Hiperboreea* (THE PENNSYLVANIA STATE UNIVERSITY PRESS, University Park, USA), а од 2020. је главни уредник часописа за историју, друштвене и хуманистичке науке АСТА PANNONICA из Вршца. Уредник је двојезичног додатка на румунском и српском језику недељника *Панчевац* из Панчева.

Монографије (од 2017):

Rumunski putnici u Srbiji, Centar za banatske studije – Istorijski arhiv u Pančevu, Vršac-Pančevo, 2017, ISBN 978-86-6279-025-5 M

Mircea Măran, Eufrozina Greoneanț, Eugen Cinci, *Românii din Vârșeț. Momente importante ale trecutului cultural*, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače "Mihailo Palov", Vršac, 2017, ISBN 978-86-7372-248-1 M

Euđen Činč, Jasmina Stolić, Mirča Maran, *Vojvodanska šarena pesmarica*, Priručnik, Istraživačko-edukativni centar – Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac, 2017.

Преглед историје цивилизације, Висока школа струковних студија за васпитаче Михаило Палов, Вршац, 2019.

Aleksandra Djurić Milovanović, Mircea Măran, *Biserica Ortodoxă Română din Banatul iugoslav în perioada interbelică 1918-1941*, Presa Universitară Clujeană, Editura Episcopiei Caransebeșului, 2019, ISBN 978-606—37-0636-3; 978-606-8458-32-8

Din Banatul de altădată, Editura ICRV, Zrenjanin, 2020.

Constantin Rudenan, *Articole și studii, publicate pe paginile Foi diecezane din Caransebeș (1928-1947)*, I; Ediție îngrijită de Mircea Măran, Centrul de Studii Banatice, Vârșeț, 2021, ISBN 978-86-900728-5-9

Institutul de credit și economii Sentinela din Satu Nou 1895-1949, Libertatea, Panciova, 2021.

Гордана Димитријевић, Мирча Маран, *Лазаревићи от Малог и Великог Средишта*, Центар за банатске студије, Вршац, 2021.

Чланци и прилози (од 2017):

„Patru manuscise inedite despre Alibunar (Banatul sârbesc)”, u *Studii de știință și cultură*, Arad, nr. 1 (48), martie, 2017, pp. 201-208.

Mircea Măran, Aleksandra Đurić-Milovanović, ORTHODOX CHURCH AND SERBO-ROMANIAN RELATIONS IN BANAT IN THE 19th AND THE FIRST HALF OF 20th CENTURY, *Analele Universității Eftimie Murgu din Reșița*, Fascicola de științe social-umaniste, Anul IV, 2016, p. 42-49.

“Intellectual Elites and Serbian-Romanian Relations in the Serbian Banat on the Second Half of the 19th and the 20th Beginning of the 20th Century”, in: *Intercultural Conflict and Harmony in the Central European Borderlands*, Mihai I. Spariosu (ed.), VR unipress GmbH, Göttingen.

„Imaginea românilor în gazeta *Srbske novine* din Belgrad la 1848/49”, u: *Rigoare-Adevăr-Valoare. Omagiu prof. univ. dr. Radu Păiușan*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2017.

„Contributions to the biography of a scholar priest: Mihai Juica (1845-1910)”, u: *Ministry – Witnessing – Suffering in the Church of Christ*, Coordinator pr. Florin Dobrei, Felicitas Publishing House Stockholm – Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, 2017, pp. 217-226.

“Contribuții la biografia unui preot-cărturar: Mihai Juica (1845-1910)”, u: *Slujire – mărturisire – pătimire în Biserica lui Hristos*, Coordonator pr. dr. Florin Dobrei, Editura Reîntregirea, Alba Iulia – Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, 2017, pp. 291-299.

„Elemente de identitate locală în conștiința istorică a românilor din Banatul sârbesc”, u: *Cultură tradițională și globalizare*, coord. dr. Elena Rodica Colta, Editura etnologică, București, 2017, pp. 60-72.

Măran M. (2017) The *Oastea Domnului* (Lord’s Army) Movement in the Serbian Banat. In: Djurić Milovanović A., Radić R. (eds) *Orthodox Christian Renewal Movements in Eastern Europe. Christianity and Renewal - Interdisciplinary Studies*. Palgrave Macmillan, Cham, pp 261-284.

„Un document inedit: Scrisoarea lui Ștefan Popovici Niagoe către Anastas Șaguna (1830)”, u: *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” – Seria Historica*, Cluj-Napoca, nr. LVI, 2017, pp. 411-415.

„Clerul ortodox român și rolul său în păstrarea identității naționale și confesionale a românilor din Banatul sârbesc în perioada interbelică (1918-1941)”, *Lucrările simpozionului internațional „Jertfă și mărturisire”*, Editura Presa Universitară Clujeană-Editura Episcopiei Caransebeșului, 2017, str. 889-896.

Mirča Maran, Milena Jovišić, „Vaspitno-obrazovna uloga zavičajnih zbirki, lokalnih muzeja i galerija u radu sa decom predškolskog i školskog uzrasta“, u: *Darovitost i kreativni pristupi učenju*, Tematski zbornik 23, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Universitatea de Vest „Aurel Vlaicu“, Vrșac-Arad, 2018.

Aleksandra Đurić-Milovanović, Mircea Măran, „Dinamismul vieții religioase la românii din Banatul sârbesc”, u: *Unitatea limbii și culturii române, Lucrările prezentate la Congresul Internațional al Culturii Române, Ediția I, Timișoara, 2018*, Editura Academiei Române, Timișoara, 2018, str. 781-792.

„George Mocioni și castelul din Vlačovăț”, u: *Patrimoniu și patrimonializare, coord. Rodica Colta*, Editura etnologică, București, 2018, str. 28-41.

„Frământări sociale și mișcări naționale în Banatul sârbesc în toamna anului 1918”, *Anuarul Institutului de Istorie „George Barițiu” – Series Historica*, Editura Academiei Române, nr. 57, vol. LVII, Cluj-Napoca, 2018, str. 293-301.

”Fond de carte românească în bibliotecile din Voivodina (Republica Serbia). Istorie, prezent, perspective”, *Radovi simpozijuma ”Gândind asemenea, vorbim diferit”*, Temišvar, 13. oktobar 2018, Četvrta sekcija, str. 22-25.

Mircea Măran, Aleksandra Đurić-Milovanović, *Biserica ortodoxă română din Banatul sârbesc în perioada Iugoslaviei socialiste (1945-1991)*, u : *Credință, unitate, națiune*, Simpozion teologic internațional (Deva, 19-20 octombrie 2018), Coordonator pr. Dr. Florin Dobrei, Felicitas Publishing House Stokholm – Editura Episcopiei Devei și Hunedoarei, 2018, str. 214-231.

„Cercetarea monografică în Banatul sârbesc”, VI, Coordonatori Dumitru Tomoni, Horațiu Suci, *Restituiri bănățene*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2018, pp. 433-449.

„Румуни у Банату између српског и мађарског покрета 1848-1849“, *Српски покрет у Војводини у Револуцији 1848-1849. године. Зборник радова*, приређивач проф.др Горан Васин, Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин“, Зрењанин, 2018, стр. 289-305.

Mirča Maran, Nevena Knežević, „Vršačka gimnazija i daroviti učenici“, UDK 37.013.43., 24. okrugli sto, *Međunarodni naučni skup Dostignuća i perspektive u obrazovanju darovitih, Tematski zbornik*, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac, 2019, pp. 238-248.

„Opera științifică și publicistică a profesorului Constantin Rudnean”, Simpozionul internațional „Unitate și dăruire. Centenar România Mare 1918-2018”, Editura Montefano, Editura Episcopiei Caransebeșului, 2019, pp. 625-630.

„Mađari/Sekelji u Pančevu i okolini“, *Rumunsko-mađarske interkulturalne studije, II*, Filozofski fakultet, Novi Sad, 2019, pp. 121-125.

„Intelectuali din Banatul sârbesc în Timișoara interbelică”, *In memoriam magisri Mihai Pârvulescu*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2019, pp. 457-456.

Mircea Măran, Jovana Kolundzija, „Pictorul Nicolae Popescu în Banatul sârbesc”, u: *Istorie, memorie, identitate*, coord. dr. Elena Rodica Colta, Editura etnologică, București, 2019, pp. 202-208.

„Румунски путописци о становништву и насељима у српском подунављу (средина 19 – почетак 20. века)“, у: *Живот на рекама југоисточне Европе*, уредник Љубодраг П. Ристић, Балканолошки институт САНУ, Београд, 2019, стр. 201-228.

„Românii din Sefcherin: o comunitate disprută”, *Duh și adevăr. Lucrările simpozionului „Centenarul bănățean. Un secol de administrație românească la fruntariile României*, coordonator pr.dr. Daniel Alic, Editura Presa universitară clujeană – Editura Partoș, 2019, pp. 44-52.

„Identitate națională, confesională și loialitate dinastică în Regimentul de graniță Germano-Bănățean nr. 12 (1764-1872)”, *Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca*, tom LVIII, 2019, pp. 63–71.

„Românii din Banatul sârbesc în evul mediu și în perioada stăpânirii otomane”, VIVIANA MILIVOIEVICI, VASILE MAN (coordonatori) *Colocviul Internațional EUROPA: Centru și margine, cooperare culturală transfrontalieră*, Ediția a VIII-a, 23 - 25 octombrie 2019, Arad – Timișoara, *CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC ȘI EUROPEAN*, Editura Gutenberg-Univers, Arad, 2019, pp. 79-86.

Mircea Măran, Aleksandra Djurić Milovanović, „Începuturile mișcării Oastea Domnului în Banatul sârbesc”, u: *Comuniune și comunități: jertve, slujire, spiritualitate*, *Lucrările simpozionului internațional, Caransebeș, 6-7 mai 2019*, Editura Episcopiei Caransebeșului-Editura Montefano, 2020, pp. 531-542.

Simona Adam, Mircea Măran, „Ethnic Identities Face to Face: Serbian and Romanian Minorities from the Banat between History and Memory”, *Annales Universitatis Apulensis, SERIES HISTORICA 23/I, Minorities in East-Central Europe throughout the Twentieth Century*, Edited by Sorin Arhire, Editura Mega, Alba Iulia, 2019, pp. 41-52.

„Cărți și biblioteci românești în Banatul sârbesc”, *QVAESTIONES ROMANICAE VIII Interferențe și contraste în România -2, Lucrările colocviului internațional „Comunicare și cultură în România europeană, ediția a VIII-a”*, Jatepress, Szeged, 2020.

Mircea Măran, Jovana Kolundžija, „Trei portrete inedite ale unor preoți din Banatul sârbesc”, u: *Istorie, cultură, identitate* (coord. dr. Elena Rodica Colta), Editura Etnologică, București, 2020, pp.226-240.

„Преводилачка делатност Румуна са простора данашње Војводине у 19. и у првим деценијама 20. века“, у: *Култура, часопис за теорију и социологију културе и културну политику*, бр. 168, Завод за проучавање културног развјатка, Београд, 2020, стр. 154-172.

Cum să salvăm tezaurul documentar al românilor din Banatul Sârbesc?, *Istoria și scrisul istoric azi. Opțiuni metodologice. Paradigme. Agendă. Lucrările Conferinței internaționale din 2-5 februarie 2020 dedicată Centenarului Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca*, editori Susana Andea ș.a., Academia Română, Institutul de Istorie ”George Barițiu”, Cluj-Napoca, Edit. Școala Ardeleană, 2020, pp. 391-400.

Mirča Maran, Virđinija Popović, „Fotografija kao izvor za istoriju svakodnevnog života Srba u Banatu“, *WIDZE, WIĘC WIEM*, Redaktorzy Ana Samardžić, Ninoslav Radaković, UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU, Poznan, 2020, pp. 247-254, ISBN 978-83-232-3817-1 (PDF)

„The Boyash of the South Banat (Serbia). History and Identity”, Annemarie Sorescu-Marinković, Thede Kahl, Biljana Sikimić (eds.), *Boyash Studies: Researching “Our People”*, Frank & Timme, Berlin, 2020, pp. 409–424.

Mircea Măran, Jovana Kolundžija, „Pictura bănățeană în secolul al XVIII-lea și al XIX-lea. Interferențe sârbo-române”, *Studii și cercetări – Studije i istraživanja, Actele simpozionului internațional Banatul: istorie și multiculturalitate*, Zrenjanin, 2020, pp. 177-186.

„Căsătoriile timpurii – factor important al dispariției unei comunități etnice”, *Restituiri bănățene*, VIII, Editura Eurostampa, Timișoara, 2020, pp. 303-310.

„De la indiferență națională la asimilare. Românii din Țiripaia”, u: *Credință, cultură și vrednicie în slujba altarului bănățean. Volum omagial dedicat pr.dr. Ionel Popescu, coordonator pr.dr. Daniel Alic*, Editura Partoș, Timișoara – Centrul de Studii Banatice, Vârșeț, 2021.

„Megleno-Romanians in the Serbian Banat: Colonization and Assimilation”, in: *The Romance-Speaking Balkans: Language and the Politics of Identity*, Volume Editors: Annemarie

Sorescu-Marinkovic, Mihai Dragnea, Thede Kahl, Blagovest Njagulov, Donald L. Dyer and Angelo Costanzo, Brill, 2021, pp. 169-183.

„Дворац Мочоњи у Влајковцу“, *Acta Pannonica*, бр. 1, јун 2021, Центар за банатске студије, Вршац, стр.56-74.

„Familia Diaconovici și românii din Srediștea Mare”, *Studia Theologica et historica aradensia*, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad, an 3, nr. 3, 2021, pp. 79-98.

„Biserica Ortodoxă la românii din Banat” – „Румунска православна црква у Банату“, у: Trifu Damian, *Biserica Ortodoxă Română din Banat – Румунска православна црква у Банату*, Румунски културно-едукативни центар Панчево, Панчево, 2021, стр. 9-37.

„Români din Iasenova”, *Ziridava*, Studia Historica XXVI, Complexul Muzeal, Arad, 2021, pp. 189-196.

Мирча Маран, Јована Колунџија, „Стефан Тенецки у катедрали св. тројице у Блажу“, *Уметност за читање: часопис Уметнички преглед и његов значај*. Зборник радова, Београд, 2021, стр. 323-342.

„Libertatea religioasă a românilor din Banatul sârbesc în secolul al XIX-lea. Studiu de caz: începuturile bisericii din Petrovasâla”, у: *Libertatea de exprimare și de credință – dileme și esență ale statului de drept. Simpozion internațional, 25 mai 2021, Editor-coordonator pr. Cosmin Panțuru*, Centrul de studii banatice, Vârșeț, Editura Partoș, Timișoara, 2022, str. 24-35.

Mircea Măran, Annemarie Sorescu-Marinković, „Români din Voivodina și statul. O comunitate greu de definit, un secol de schimbări”, у: *Studii de știință și cultură*, vol. XVIII, nr. 2, Arad, iunie 2022, pp. 229-242.

Мирча Маран, „Идентитет румунофоних заједница Војводине. Историјска и савремена перспектива“, *Интеркултуралност*, бр. 23, Нови Сад, 2022, pp. 229-242.

„A Brief History of Romanians in the Serbian Banat”, *Analele științifice ale Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași (Serie nouă), Teologie ortodoxă*, Tom XXVII, No.1, 2022, pp. 189-210.

„Румуни и међуратна колонизација Војводине (1920-1941)~”, у: *Колонизација војвођанских области (1921-1941)*, Матица српска, Нови Сад, 2022, стр. 233-242.

Приручници

Колико се познајемо, Афирмација мултикултурализма у Војводини, Извршно веће Војводине, Нови Сад, 2009. (коаутор)

Научни скупови, округли столови (од 2017)

- Naučni skup „Škola i društvo u Banatu”, Temišvar, 20. januar 2017
- Naučni skup „Ideologies, values and political behaviors in Central and Eastern Europe“, 24-25. mart 2017, Universitatea de Vest din Timisoara
- Naučni skup „Jertfă și mărturisire”, Oravica, Rumunija, 24-25. april 2017, Karansebeška eparhija
- Međunarodni simpozijum iz etnologije „Baština i baštinjenje“, Arad, 23. jun 2017.
- Međunarodni teološki simpozijum „Slujire – mărturisire – pătimire în Biserica lui Hristos”, Deva, 27-28. jun 2017.
- 23. Okrugli sto o darovitima „Darovitost i kreativni pristupi učenju”, Vršac, 30. jun 2017.
- Međunarodni skup „Banat – istorija i multikulturalnost“, Univerzitet Eftimije Murgu, Rešica, 14. oktobar 2017.
- Međunarodni skup povodom 500 godina reformacije, Univerzitet u Segedinu, 28-29. oktobar 2017.
- Međunarodni skup „99 godina od ujedinjenja Rumunije“, Muzej Banatul, Temišvar, 24-25. novembar 2017.
- Simpozijum „Škola i društvo u Banatu”, Gimnazija „Take Jonesku”, Temišvar, 19. januar 2018.
- The International Conference „Multicultural Information Services: Supporting Identity and Diversity”, Temišvar, Centralna univerzitetska biblioteka, 1-2. mart 2018.
- Međunarodni naučni skup u organizaciji Eparhije Karansebeš, Rešica, 17. april 2018.
- Konferencija „Srpski pokret u Revoluciji 1848-49“, Vlada Vojvodine, Ečka, 21. april 2018.
- Međunarodni kongres rumunske kulture, Rumunska Akademija, Temišvar, 14-16. jun 2018.
- Conference on Linguistic and Intercultural Education CLIE 2018, Alba Iulia, 5-7 July 2018.
- Școala de vară a Asociației istoricilor din România, Arad, 19. Jul 2018.
- Predavanje po pozivu na Odseku za slavistiku Univerziteta u Beču, na temu Srpsko-rumunski odnosi u Banatu, Beč, 22. novembar 2018.
- Izložba „Banat-zaostavština za budućnost”, Banatsko Novo Selo, 21. 12. 2018.
- Predavanje po pozivu na Univerzitetu de Vest u Temišvaru, Fakultet za filologiju, istoriju i teologiju, na temu Interkonfesionalni dijalog u Banatu, Temišvar, 19. april 2019.
- Međunarodna konferencija u Karansebešu, 7. maj 2019.
- Međunarodna konferencija "Widze, Wiec, Wiem", Institut za slavistiku Univerziteta "Adam Mickijewi" u Poznanju, Poljska, 30-31. maj 2019.
- Округли сто о даровитима, Вршац, 28. јун 2019.
- Naučni skup „Centenarul bănățean. Un secol de administrație românească la frontariile României”, Mitropolia Banatului, Temišvar, 27-29. jul 2019.
- Međunarodni naučni simpozijum „Zaboravljeni umetnici i umetnička dela“, SANU Ogranak u Nišu, Niš, 6. 09. 2019.
- Međunarodni naučni skup „Banat – istorija i multikulturalnost“, Rešica, 1-2 novembar 2019.

- Sports and Education in terms of Performance, Rešica, 6. decembar 2019.

Филмови:

Серијски филм *Разбојници Баната*, сарадник на сценарију, продукција Центра за банатске студије Вршца и Култуног центра Панчево, (2014-2019)

Документарни филм о Јакобу Хенеману, у оквиру пилот-пројекта Центра за банатске студије из Вршца. Аутори Мирча Маран и Отилија Пескарију.

Документарни филм „Феликс Милекер– живот и дело“, Арс Код – Градски музеј у Вршцу, 2021.

Радио емисије:

Мали историјски медаљон, Радио Војводине, програм на румунском језику, 1997-1998.

Банатско благо, Радио Војводине, програм на румунском језику, уредник емисије (2019-2022)